

Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda
info@kpkoda.ee

Teie 02.10.2026 nr 3-9.2/45

Meie 09.10.2026 nr 1.5-1.1/2338-2

Vastus pöördumisele

Lugupeetud Janek Pool

Täname Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda ettepaneku eest korraldada täisealistele õppivatele ülalpeetavatele elatisabi maksmine ka juulis ja augustis juhul, kui nende nominaalne õppeperiood ei ole kevadel lõppenud.

Nõustume, et elatisabi eesmärgi ja õppiva täisealise lapse ülalpidamisvajadust arvestades ei ole põhjendatud käsitada suvekuusid automaatselt perioodina, mil elatisabi saamise õigus puudub. Praegune praktika maksta suvekuude eest elatisabi summeeritult tagantjärele sügisel, on tuginenud eesmärgile vältida enammaksete tekkimist ja tagasinõuete esitamist juhul, kui noor sügisel õpinguid ei jätka. Sotsiaalkindlustusamet on valmis maksma täisealistele õppuritele elatisabi ka juulis ja augustis, kui kehtiva täitedokumendi järgi jätkub perioodilise elatise maksmise kohustus ning puuduvad andmed õpingute lõppemise või katkestamise kohta.

Praktika muutudes tuleb arvestada, et täisealise lapse õigus ülalpidamisele ja sellest tulenevalt elatisabile sõltub õpingute tegelikust jätkumisest. Kui sügisel selgub, et isik õpinguid ei jätanud ja tal puudus seetõttu suvekuudel elatisabi saamise õigus, on tegemist enammaksega. PHS § 55 lg 1 p 5 ja lg 2 kohaselt peab elatisabi saaja teatama kohtutäiturile asjaoludest, mis võivad mõjutada elatisabi maksmist ning PHS § 56 lg 1 p 1 alusel nõuab Sotsiaalkindlustusamet alusetult makstud elatisabi tagasi või tasaarvestab selle seaduses sätestatud korras. Seetõttu peab elatisabi saaja arvestama, et õpingute sügisel mittejätkamise korral tuleb juuli ja augusti eest alusetult saadud elatisabi riigile tagasi maksta.

Praktika muutmise eelduseks on selge töökorraldus kohtutäiturite ja Sotsiaalkindlustusameti vahel. Kohtutäituril tuleb enne sügisperioodi makseteateiste edastamist kontrollida täisealise elatisabi saaja õpingute jätkumist asjakohastest registriandmetest või vajaduse korral õppuri esitatud tõendi alusel.

Samuti tuleb kohtutäituril suvekuude eest elatisabi taotlejat enne makseteateiste edastamist kirjalikult teavitada, et õpingute mittejätkumise korral tekib suvekuudel saadud elatisabi enammakse ning kohustus see riigile tagasi maksta. Kui kontrollimisel ilmneb, et õpingud ei jätkunud, tuleb vastav teave viivitamata edastada Sotsiaalkindlustusametile enammakse tagasinõudmiseks.

Palume Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojal kujundada ühtne kontrolli- ja teavitamispraktika, mis võimaldab maksta elatisabi suvekuudel õigel ajal, kuid vähendab samal ajal alusetute maksete ja hilisemate tagasinõuete riski.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Lotta Raag
laste ja pere osakonna juhataja

Ulvi Tüllinen
Ulvi.Tyllinen@sm.ee